

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 2121-07 דרבאס נ' מרמנת ארגון וניהול פרויקטים בע"מ ואח'

בפני כב' השופט אורן שוורץ

תובע:

עאמר דרבאס

ע"י ב"כ עוה"ד ד"ר זילברג ואח'

נגד

נתבעים:

1. מרמנת ארגון וניהול פרויקטים בע"מ

2. המגן חברה לביטוח בע"מ

ע"י ב"כ עוה"ד אילן ירון ואח'

3. בית ספר "נווה שלום"

4. מדינת ישראל-משרד החינוך

ע"י ב"כ עוה"ד שמואל צור ואח'

פסק דין

הרקע לתביעה:

1. לפניי תביעה לפיצויים בגין נזק גוף, אשר נגרם לתובע במהלך תחרות משיכת חבל.
2. התובע הינו יליד שנת 1972, שהועסק על ידי מרמנת ארגון וניהול פרויקטים בע"מ (להלן: "מרמנת"), כמדריך חוג צילום ואומנות בבית הספר "נווה שלום" (להלן: "בית הספר"). התובע בהשכלתו הינו אומן, בוגר אקדמיית "בצלאל".
3. בתאריך 3.5.2005 התקיים יום ספורט בבית הספר. במסגרת יום הספורט, נערכה תחרות משיכת חבל בין קבוצות תלמידים. בסופו של יום, נערכה גם תחרות משיכת חבל בין קבוצת מורות לקבוצת מורים. התובע הצטרף לקבוצת המורים ואגב כך ליפף את החבל

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 2121-07 דרבאס נ' מרמנת ארגון וניהול פרויקטים בע"מ ואח'

1 סביב ידיו. משניתן האות, נמשך החבל, התהדק סביב ידיו של התובע וגרם לו לנזק גוף
2 (להלן: "התאונה").
3 מכאן התביעה שלפניי.

עיקר טענות התובע:

4. אירוע התאונה התרחש כתוצאה מהתרשלות הנתבעות במובן זה שלא ארגנו את הפעילות
5 כראוי, לא ביצעו הדרכה בטרם הפעילות ולא פיקחו על פעילות משיכת החבל. יתר על כן,
6 הנתבעות סיפקו חבל דק, בלתי הולם ובלתי בטיחותי לתחרות משיכת החבל. הנתבעות לא
7 פיקחו על כך שמספר המשתתפים יהיה מאוזן וסביר וחרגו מנהלי הבטיחות של ההתאחדות
8 למשיכת חבל בישראל (להלן: "ההתאחדות"). הנתבעות אף הפרו חובות חקוקות, מכוח
9 פקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש], תשל"א-1970 והתקנות שהותקנו מכוחה.

5. כתוצאה מהתאונה ניזוק התובע בשתי כפות ידיו כתוצאה משברים. התובע הובהל לחדר
14 מיון בבית חולים "אסף הרופא", שם קובעו השברים באמצעות גבס. ביום 16.5.2005 נותח
15 התובע בכף ידו הימנית לצורך קיבוע סגור באמצעות מסמרים. כעבור שבועיים הוצאו
16 מסמרי המתכת והתובע נזקק לטיפול שיקומי לרבות טיפולי פיזיותרפיה וריפוי בעיסוק.
17 על פי חוות דעתו של ד"ר יפה, מומחה מטעם התובע בתחום אורטופדיה וכף יד, הוערכה
18 הנכות הרפואית בשיעור 30%, בגין קישיון לא נוח של אצבעות 2,3,4 ביד ימין הדומיננטית,
19 הגבלה משמעותית בתנועות האצבעות ביד ימין, עיוות של האצבעות עם נטייה אולנארית,
20 העדר יכולת לבצע אגרוף וחולשה בכוח האחיזה.

6. עובר לתאונה היה התובע בוגר מצטיין של "בצלאל", אומן יוצר ומדריך. כתוצאה מהתאונה
23 סובל התובע מנכות תפקודית ברמה גבוהה מזו שהוערכה על ידי המומחה הרפואי. על כן
24 זכאי התובע לפיצוי בגין נזק מיוחד לעבר וכן פיצוי בגין הפסדי השתכרות לעתיד, עזרת צד
25 ג', טיפולים רפואיים ופיצוי בגין נזק לא ממוני כגבול סמכותו של בית המשפט.

טענות הנתבעות 1-2:

7. מרמנת (אשר מבוטחת על ידי הנתבעת 2) הינה תאגיד העוסק בניהול פרויקטים. במועדים
30 הרלבנטיים לתביעה, זכתה מרמנת במכרז שפרסם הנתבעת 4 (להלן: "משרד החינוך")
31 לניהול פעילות של "צלם צעיר" במסגרת קרן קרב. מרמנת עסקה אך ורק בענייני
32 אדמיניסטרציה, בעוד משרד החינוך הוא שקבע את תכני השיעורים ותכנית העבודה.

8. למרמנת לא הייתה מעורבות בתכנון יום הספורט במסגרתו נפגע התובע. קביעת אופיו של
35 יום הספורט ואספקת האביזרים ליום הספורט היו באחריות בית הספר ומשרד החינוך.
36 יתר על כן, התרחשות התאונה חרגה ממסגרת חוג הצילום. על כן, אין לייחס למרמנת חבות

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 2121-07 דרבאס נ' מרמנת ארגון וניהול פרויקטים בע"מ ואח'

- 1 כלשהי לגרימת התאונה. אם בכלל, האחריות לקרות התאונה רובצת לפתחו של בית הספר
2 כמי שארגן את יום הספורט ולמשרד החינוך כמי שאמור לפקח על פעילות בית הספר.
3
4 יש לייחס אשם תורם לתובע, שכן הוא שבחר להשתתף בפעילות משיכת החבל ביום
5 הספורט שארגן בית הספר והוא שבחר לכרוך את החבל סביב ידיו. בעשותו כך, חשף התובע
6 עצמו לסיכונים הכרוכים באותה פעילות ונהג בחוסר זהירות.
7
8 לתובע נגרמה פגיעה שטחית בלבד. הואיל והתובע נפגע במסגרת תאונה עבודה, הוא זכאי
9 לכלל הטיפולים במסגרת חוק בריאות ממלכתי ובמסגרת המל"ל.
10

טענות הנתבעים 3-4 :

- 11
12
13 11. בית הספר אינו בגדר אישיות משפטית ועל כן אינו בר תביעה.
14
15 12. משרד החינוך הצטרף לטענות ההגנה של מרמנת.
16 בנוסף, הדגיש משרד החינוך שהתובע נפגע במסגרת פעילות ספורטיבית רגילה, שלא היה בה
17 סיכון מיוחד. התאונה התרחשה באופן ספונטאני ולא ניתן היה למנוע אותה. גם משרד
18 החינוך הדגיש את האשם התורם של התובע, שכך את החבל סביב אצבעותיו ללא כל צורך
19 ובלא היגיון.
20

העדים שנשמעו וממצאי המומחה הרפואי מטעם בית המשפט:

- 21
22
23 13. בדיון שנערך לפני העידו:
24 מטעם התובע – התובע, מר דרבאס עמר, גב' מאידה אלעגו (רעייתו של התובע), פרופ' לארי
25 אברמסון (פרופ' לאומנות, ומורה לאומנות של התובע בבצלאל), ד"ר ורד זפרן (ד"ר בתחום
26 תולדות האומנות ומנהלת סדנאות האמנים בתל-אביב), מר פנדי טרבוש (מנהל מקצועי
27 בהתאחדות למשיכת חבל בישראל).
28 מטעם מרמנת – גב' רינת דקל (רכזת ישובים בתכנית קרב), גב' טלי טנא (מנהלת תכנית
29 קרב במרמנת).
30 מטעם משרד החינוך – מר מועאד נסיראת (מורה לספורט בבית הספר).
31
32 14. במסגרת שלב קדם המשפט, מונה מומחה רפואי מטעם בית המשפט, פרופ' שטהל, מומחה
33 לכירורגיה אורטופדית וכירורגיית יד (להלן: "המומחה"). המומחה בדק את התובע בדיקה
34 קלינית. המומחה עיין בחוות דעת הצדדים וכן עיין במסמכים רפואיים וצילומי רנטגן.
35 הצדדים ביכרו שלא לחקור את המומחה.

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 2121-07 זרבאס נ' מרמנת ארגון וניהול פרויקטים בע"מ ואח'

1
2 15. ממצאי הבדיקה הקלינית היו כדלקמן: "עיוות מסויים והגבלה בכיפוף אצבעות שניה-
3 רביעית מימין. קמיצת אגרוף מוחלשת מימין. טווח תנועות מלא של שורש כף היד
4 והאצבעות בשמאל".

5
6 הנכויות הזמניות הוערכו כדלקמן:
7 100% לתאריכים 31.5.05-4.5.05.
8 30% לתאריכים 31.10.05-1.9.05
9 20% לתאריכים 31.1.06-1.1.06

10
11 16. המומחה העריך שלא נותרה לתובע נכות ביד שמאל. המומחה העריך את הנכות הצמיתה
12 ביד ימין, שהתגבשה החל מתאריך 1.2.06, בהתאם לתקנות הביטוח הלאומי (קביעת דרגת
13 נכות לנפגעי עבודה), תשט"ז-1956 (להלן: "התקנות"), כדלקמן:
14 א. עבור פגיעה באצבע שניה 4% הפעלת סעיף 44(3) חלקי לתקנות.
15 ב. עבור פגיעה באצבע שלישית 5% הפעלת סעיף 44(4) במלואו לתקנות.
16 ג. עבור פגיעה באצבע רביעית 5% הפעלת סעיף 44(4) במלואו לתקנות.
17
18 בסיכום חוות דעתו קבע המומחה כי נכותו הכוללת של התובע עומדת על שיעור של 14%,
19 ובשיעור משוקלל על 13.4%.

20
21
22 **דיון והכרעה:**

23
24 **אירוע התאונה:**

25
26 17. במועד התרחשות התאונה, 3.5.05, הועסק התובע על ידי מרמנת בתפקיד מדריך [הסכם
27 ההעסקה צורף כמוצג ג' למוצגי מרמנת]. נוכחות התובע בבית הספר נדרשה לצורך עבודתו
28 בתכנית האומנות והתקשורת [ס' 2 לתצהיר גב' דקל נ/4; ס' 5 לתצהיר גב' טנא נ/5]. באותו
29 זמן, התנהל בבית הספר יום ספורט, אשר אורגן על ידי בית הספר [ס' 3 לתצהיר מר נסיראת
30 נ/6; ס' 11 לתצהיר התובע ת/8].

31
32 18. התובע בתצהירו הסביר שהוא נתבקש לתעד את יום הספורט במצלמת הווידאו וכך עשה.
33 יום הספורט כלל גם פעילות ספורטיבית-היתולית, כדוגמת משיכת חבל. במסגרת זו,
34 התארגנו שתי קבוצות למשיכת החבל: קבוצת מורים וקבוצת מורות. הואיל ומספר
35 המורות עלה על מספר המורים, הוא נתבקש "לתגבר" את קבוצת המורים [ס' 12 לת/8].

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 2121-07 דרבאס נ' מרמנת ארגון וניהול פרויקטים בע"מ ואח'

- 1
 - 2
 - 3
 - 4
 - 5
 - 6
 - 7
 - 8
 - 9
 - 10
 - 11
 - 12
 - 13
 - 14
 - 15
 - 16
 - 17
 - 18
 - 19
 - 20
 - 21
 - 22
 - 23
 - 24
 - 25
 - 26
 - 27
 - 28
 - 29
 - 30
 - 31
 - 32
 - 33
 - 34
 - 35
19. התובע שביקש לשמש דוגמא חיובית לתלמידיו הצטרף לקבוצת המורים, לאחר שמסר את המצלמה לאחד מתלמידיו, בכדי שהלה ימשיך לצלם. התובע תפס את מקומו ליד החבל, תוך שהוא כורך את החבל סביב ידיו, בהכנה למשיכה. אז נתהדק החבל ונכרך סביב ארבע אצבעות יד ימין [ס' 14 לת/8].
20. עד מהותי נוסף לאירוע משיכת החבל היה מורה הספורט, מר נסיראת. מר נסיראת ציין שאירוע משיכת החבל היה לקראת סיום יום הספורט, בשעות הצהריים. אז התארגנו גם המורים לתחרות זו. מר נסיראת הסביר למורים ולצוות העובדים את כללי המשחק לרבות האיסור לייסוב את החבל סביב כפות הידיים וכי יש למשוך את החבל רק עם הישמע השריקה".
21. לגרסת מר נסיראת, היו שתי תחרויות בסגנון זה. התובע צילם את התחרות הראשונה. לאחר מכן הצטרף התובע מיוזמתו לתחרות השנייה. מר נסיראת הדגיש שהחבל בו נעשה שימוש לתחרות היה חבל עבה וארוך, מתאים לפעילות משיכת החבל שלא היה צורך ללפף סביב כפות הידיים [ס' 4-8 ל/6].
22. בחקירתו הנגדית העיד מר נסיראת שהוא שתכנן את יום הספורט ביחד עם צוות הנהלת בית הספר. לקראת יום הספורט עבר מר נסיראת בכיתות, הודיע לתלמידים שצפוי יום ספורט וביקש מהם להצטייד במים. בישיבת המורים שנערכה לקראת יום הספורט מסר מר נסיראת הסבר מפורט על מתכונת יום הספורט: כיתות בית הספר אמורות לעבור בין תחנות שונות כאשר כל כיתה תלווה על ידי המורה האחראי שלה. ביום האירוע, התרכזו התלמידים ברחבת בית הספר, ומנהל בית הספר נשא דברים. לאחר מכן שב מר נסיראת ומסר הסבר קצר ואז החלה הפעילות בתחנות.
23. מר נסיראת חזר על גרסתו בתצהיר על פיה המורים ידעו שצפויה תחרות משיכת חבל והם קיבלו את ההסברים הנדרשים:
- "...הם ידעו וקיבלו הנחיות והסברים שאם יש זמן עושים משיכת חבל, ועשיתי למורים ולמורות".**
- [פר' עמ' 71 ש' 4-5]
24. התובע הדגיש בחקירתו הנגדית כי למרות היותו מדריך וידיאו וסטילס הוא נהג להשתלב בפעילות בית הספר וכך נהג גם ביום הספורט, כאשר רתם למשימה כמה מתלמידיו בחוג

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 2121-07 דרבאס נ' מרמנת ארגון וניהול פרויקטים בע"מ ואח'

הצילום שיתעדו את האירוע עבור בית הספר. כך, בזמן שתיעד את תחרות החבל, פנה אליו אחד המורים וביקש כי יצטרף לקבוצת הגברים :

"....ואנחנו היינו 6-7 גברים עם השרתים של ביה"ס. בזמן שאני מתעד ומתארגנים אפילו נקראתי על ידי אחד המורים תעזוב את המצלמה ותבוא תיתן לנו כוח".

[פר' עמ' 36 ש' 18-20]

25. התובע נחקר שוב ושוב על הנסיבות שהביאו אותו לנטוש את עמדת הצילום ולהצטרף לחבורת המושכים בחבל, אך השיב תשובה דומה :

"הסיטואציה שנוצרה הוזמנתי, התבקשתי להיות שם, ברגע שאני מצלם כשהתחלתי לצלם את המורים מתארגנים לעשות נגד המורות, אני כבר תיעדתי את הילדים שיעשו אחד נגד השני. בשלב הזה, של המורים נגד המורות פלוס השרתים, אמרו לי תעזוב את המצלמה, במילים האלה, הם רואים אותי אחד מהם, חלק מהצוות. נתתי את המצלמה לילד אחד שעמד לידי, תחזיק את המצלמה, ואני הלכתי להצטרף עם הכוחות של המורים. סגן המנהל, מנהל, שרת, כולם היו שם ואני גם הייתי שם".

[פר' עמ' 38 ש' 13-18]

26. התובע תיאר בחקירתו הנגדית את רגע התרחשות התאונה :

"או.קי. עמדתי קרוב לאמצע של החבל מספר שני או שלישי שקרוב לאמצע של החבל, החבל היה ארוך ומשוחרר. החבל גם היה דק, רציני שהמורים ינצחו את המורות. גלגלתי את הכבל סביב כפות ידיי, בשתי כפות הידיים, ועמדתי מוכן לרגע שתישמע השריקה..... הייתה שריקה, לא הספקתי לעשות משהו, לא עשיתי שום דבר, פתאום החבל נמתח כמו יריה בשתי הקצוות. זה קרה תוך שניה. הלולאה שהיתה סביב יד ימין, מחצה לי את כל העצמות וזה התוצאה היום עם היד שלי".

[פר' עמ' 39 ש' 8-13]

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 2121-07 דרבאס נ' מרמנת ארגון וניהול פרויקטים בע"מ ואח'

27. במחלוקת בין גרסתו של מר נסיראת לגרסת התובע, אני מעדיף את גרסת התובע.

2

ראשית, התרשמתי לחיוב מגרסתו של התובע. עדותו של התובע היתה ברורה, עקבית וחדה. התובע חזר על גרסתו מספר פעמים, וזו אף תאמה עם תמונות שהוצגו לפניי, בהן מתועד אירוע משיכת החבל [ת/2-4].

לעומת זאת, מר נסיראת בחר להשתמש בתשובות כלליות ומתחמקות: כך לדוגמא כשנשאל מי אישר את מתכונת יום הספורט השיב "ביה"ס" [פרי' עמ' 65 ש' 16-17] ולא ניתן היה להבין מי הם הגורמים שאישרו את מתכונת יום הספורט "יצוות הניהול" כלשונו של העד – פרי' עמ' 64 ש' 18-27. מר נסיראת לא ידע להשיב כמה מורים השתתפו ביום הספורט [פרי' עמ' 64 ש' 3] וכמה תלמידים השתתפו ביום הספורט ["הרבה" – פרי' עמ' 64 ש' 5].

יתר על כן, בחקירתו הנגדית הציג מר נסיראת "גרסה מעודכנת" לפיה תידרך את המורים בחדר המורים [פרי' עמ' 67 ש' 13-17], עבר בין הכיתות תידרך את התלמידים ואף שב ותידרך אותם בתחילת יום הספורט באמצעות מערכת ההגברה [פרי' עמ' 66]. פרטים מהותיים אלה לא נרשמו כלל בתצהירו. מדובר, אפוא, בעדות כבושה בעניינים מהותיים למשפט, דבר שמביא אף הוא להפחתת משקל עדותו של מר נסיראת.

16

שנית, בתצהירו של התובע, בו מפורטת בהרחבה השתלשלות העניינים, לא נזכר שהוא תודרך על ידי מר נסיראת בטרם החלה תחרות משיכת החבל. לעומת זאת, לגרסת מר נסיראת בתצהירו, בטרם החלה התחרות במשיכת חבל בין קבוצת המורות לקבוצת המורים, הוא תידרך את קבוצת המורים תדריך קצר בדבר כללי הבטיחות במשיכת חבל, לרבות האיסור של ליפוף החבל סביב היד ומשיכתו רק עם שמיעת השריקה [סי' 5 ל/6]. אלא שבחקירתו הנגדית של מר נסיראת התברר כי לא ניתן תדריך נפרד לקבוצת המורים. כפי שעלה מגרסתו של מר נסיראת בבית המשפט, התדריך שניתן היה תדריך לתלמידים וההנחה של מר נסיראת הייתה שתדריך זה יגיע גם לאוזני המורים המלווים:

25

"הם (המורים) עמדו ליד החבל לשמוע את הילדים ואז הם שמעו את ההסבר. הם עמדו ליד הילדים לשמוע על הילדים, ואני הסברתי לילדים, ואז הם שמעו. הסבר כללי נתתי לתלמידים, לא למורים".

29

[פרי' עמ' 69 ש' 23-25]

31

מעבר לסתירה בין הגרסה המובאת בתצהיר לבין העדות שנמסרה בחקירה הנגדית, הודה העד מר נסיראת כי הלכה למעשה לא ערך תדריך בטיחות נפרד לקבוצת המורים והמורות, בניגוד לנטען בתצהירו. יתר על כן, משמעות הדבר שחלק מהמשתתפים בתחרות משיכת החבל בקבוצת המורים והמורות כלל לא קיבלו תדריך, שכן הקבוצה כללה לא רק את צוות

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 2121-07 דרבאס נ' מרמנת ארגון וניהול פרויקטים בע"מ ואח'

1 ההוראה אלא גם את השרתים, המנהל וסגנו [פ' עמ' 36 ש' 18, פ' עמ' 38 ש' 17-18]. אנשי
2 צוות אלה, שאינם מורים, לא התלו לקבוצות התלמידים שסבבו ביום הספורט בין התחנות
3 ולכן לא קיבלו תדריך בטיחות ממר נסיראת בטרם החלה התחרות. כך גם פני הדברים לגבי
4 התובע שעסק בצילום יום הספורט, במסגרת חוג הצילום והאומנות.

5
6 שלישית, לגרסתו של התובע, הוא ליפף את החבל סביב ידו ואז נשמעה שריקה ובבת אחת
7 התהדק החבל סביב ידיו [ס' 14 לת/8; פ' עמ' 39 ש' 8-13]. לעומת זאת, מר נסיראת
8 בעדותו תלה את האשם המלא בתובע:

9
10 **"אחרי הפעם הראשונה הבנות המורות ניצחו ואז הבן אדם-דרבאס-**
11 **התובע היה מצלם. הוא שם את המצלמה ונכנס לתחרות והוא התחיל**
12 **למשוך בלי שריקה, בלי כלום."**

13
14 [פ' עמ' 69 ש' 16-18]

15
16 בגרסתו זו של מר נסיראת יש חוסר הגיון – אם לא נשמעה שריקה ורק התובע הוא שהחל
17 במשיכה, כיצד נתהדק החבל סביב ידיו?

18
19 רביעית, התובע טען בתצהירו שנעשה שימוש בחבל דק. התובע חזק גרסה זו בתמונות בהן
20 נראה בבירור החבל ששימש לתחרות [ת/2-4]. על פי התמונות החבל בו נעשה שימוש
21 למשיכה הוא חבל שחור שעוביו כמחצית עובי אצבעו של גבר בוגר. למרות זאת, כשהוצגו
22 התמונות לפני מר נסיראת הוא המשיך לטעון בתוקף שהחבל אינו דק אלא חבל בטיחותי.
23 כך, לגרסתו: "עובדה ש-400 תלמידים עשו ולא קרה כלום" [פ' עמ' 73 ש' 31].

24
25 מטעמים אלה אני מייחס משקל נמוך לעדותו של מר נסיראת ומעדיף את גרסת התובע,
26 באשר להתרחשות התאונה.

27
28 סיכומי של דבר - אני קובע שאירוע משיכת החבל נשוא התביעה דן התרחש בצהרי היום
29 בתאריך 3.5.05. אז נערכה תחרות היתולית-ספורטיבית בין קבוצת המורות מצד אחד, לבין
30 קבוצת המורים, השרתים והמנהל בבית הספר מן הצד האחר. בטרם החלה התחרות לא
31 נמסר למשתתפים תדריך בטיחות נפרד, שכן הנחתו של מורה הספורט הייתה שהמורים
32 ממילא כבר נחשפו להוראות הבטיחות במסגרת הפעילות הכיתתית.
33 התובע שהיה עסוק בהנצחת האירוע באמצעות מצלמת הוידאו של חוג הצילום, נקרא
34 להצטרף לקבוצת המורים. התובע עשה כן בשמחה, תוך שהוא כורך את חבל המשיכה

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 2121-07 דרבאס נ' מרמנת ארגון וניהול פרויקטים בע"מ ואח'

1 השחור סביב ידיו. אז נשמעה שריקה. הקבוצות משכו בחבל בחזקה והוא נתהדק סביב ידיו
2 של התובע.

3

4

האחריות לקרות התאונה:

5

6 29. הכלל הוא שעל מעביד מוטלת חובת זהירות מושגית להבטיח לעובד סביבת עבודה בטוחה
7 ובכלל זה להדריך את עובדיו ולהזהירם מפני סיכונים צפויים בביצוע עבודתם. עמד על
8 הדברים בית המשפט העליון באחת הפרשות שבאו לפניו:

9

10 "חובת המעביד להנהיג שיטת עבודה בטוחה, להדריך ולפקח על
11 עבודת התובע באופן שלא תרבוץ סכנה לפיתחו של העובד".

12

13 [ע"א 477/85 בוארון נ' עירית נתניה ואח', פ"ד מב(1) 415, 421-420 (1988)]

14

15 הלכה זו אדניה מוצקים:

16

17 "הלכה פסוקה היא כי המעביד חב חובת זהירות לעובדיו ותוכנה של
18 חובה זו היא בין השאר בדאגה לשיטת עבודה ופיקוח יעיל (ע"א
19 171/56). חובה זו של המעביד היא כפולה: להנהיג שיטת עבודה
20 בטוחה ולדאוג לקיומה."

21

22 [ע"א 707/79 וינר את טיקו נ' אמסלם, פ"ד ל"ה(2) 209 (1980)]

23

24 30. בענייננו, אין מחלוקת שהתובע נטל חלק בפעילות יום הספורט בבית הספר. בנסיבות אלה
25 ברי שהכללים דלעיל חלים גם לגבי התובע דן, הגם שאינו עובד משרד החינוך אלא עובד של
26 מרמנת, שהעניקה שירותים למשרד החינוך [ע"א 2472/90 מלמד נ' ליבוביץ', פ"ד מו(5) 447
27 (1992)].

28

29 31. אירוע יום הספורט אורגן על ידי בית הספר, באמצעות המורה לספורט וצוות ההנהלה
30 שאישר את מתכונת יום הספורט. על פי עדותו של מר נסיראת, אירוע משיכת החבל בין
31 קבוצת המורות לקבוצת המורים היה אירוע מתוכנן, בכפוף למגבלת הזמן. באירוע משיכת
32 החבל השתתף גם מנהל בית הספר וסגנו. על כן, אני קובע שאירוע משיכת החבל היה חלק
33 מתוכנן ואינטגרלי של יום הספורט. משכך, חלה חובת זהירות מושגית על מורי ומנהלי
34 בית הספר כלפי הנוכחים ביום הספורט, גם מכוח היותם מארגני האירוע הספורטיבי.

35

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 2121-07 דרבאס נ' מרמנת ארגון וניהול פרויקטים בע"מ ואח'

32. לאחר ששקלתי את נסיבות אירוע התאונה אני בדעה שמר נסיראת, כמורה לספורט שפיקח וארגן את תחרות החבל, הפר את חובת הזהירות הקונקרטית המוטלת עליו כמארגן התחרות:
- ראשית, מר נסיראת לא תידרך את קבוצת המורים וקבוצת המורות באופן נפרד ועצמאי לפני תחילת התחרות. כבר שנינו שלקבוצת המורים הצטרפו גם גורמים שאינם נימנים על צוות המורים: המנהל, סגן המנהל, שרתי בית הספר והתובע. כל אלה לא זכו לשמוע את תדריך הבטיחות שניתן לכיתות התלמידים.
- שנית, הוכח לפניי שהחבל בו נעשה שימוש הוא חבל מסוכן ביותר ואינו הולם את תחרות משיכת החבל, אפילו מדובר באירוע היתולי. כך, עולה מתוך התמונות ת/2-ת/4 שמדובר בחבל קשירה שחור בעובי כמחצית אצבעו של גבר בוגר. כך גם עולה מעדותו של מר טרבוש המשמש כמנהל מקצועי של התאחדות משיכת חבל בישראל, ובעל ניסיון של למעלה מ-20 שנים בתחום זה. משהוצגו התמונות למר טרבוש התייחס הוא לעובי החבל:
- "הוא דק, ועלול גם לסכן את שתי הקבוצות ולהיקרע, וגם מי שלא מקצועי יכול לאחוז אחיזה לא נכונה וזה מאפשר זאת. חבל עבה לא יכול להתלפף על היד".**
- [פר' עמ' 10 ש' 28-29]
- התרשמתי לחיוב מעדותו של מר טרבוש. את עדותו חיזק מוצג ת/1, "יסודות וחוקה בתחרויות משיכת חבל", שם נרשם בסעיף 9 כהאי לישנא:
- "אסור שהיקף החבל יהיה פחות מ-10 ס"מ או יותר מ-12.5 ס"מ"**
- גם אם אניח לזכות מארגני התחרות, שאין מדובר בתחרות מקצוענית, הרי ברור שהחבל בו נעשה שימוש היה דק באופן יחסי, דבר שאפשר לתובע לכתוב לכתוב אותו סביב אצבעותיו. אם היה נעשה שימוש בחבל עבה יותר, הדבר היה נמנע, כפי שהעיד לפניי מר טרבוש.
- שלישית, מר נסיראת שארגן את יום הספורט והיה אמור לפקח על התחרויות, עמד ליד המתחרים, אולם לא בחן את האופן בו הם אווזים בחבל וכך לא הבחין בתובע שכתך את החבל סביב אצבעות ידיו. התרשמתי שמר נסיראת לא היה מודע לסכנות שטמונות בתחרות משיכת החבל ולכן לא היה ער לכשלים הבטיחותיים שהתרחשו אל מול עיניו: שימוש בחבל דק ומסוכן וכריכת החבל על אצבעות התובע. למרות כל אלה, נתן מר נסיראת את האות

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 2121-07 דרבאס נ' מרמנת ארגון וניהול פרויקטים בע"מ ואח'

- 1 לתחילת התחרות, החבל נמשך בחוזקה על ידי המתחרים, כשהוא מתהדק על ידיו של
- 2 התובע וגורם לנזק נשוא התביעה דין.
- 3
- 4 33. המבחן שנקבע בפסיקה הוא מבחן המאמץ למניעת התוצאה המזיקה [נ"א 4025/91 **צבי נ'**
- 5 **ד"ר קרול**, פ"ד (3) 784, 790 (1996)]. זה היה הרקע לאבחנה בתוצאה אליה הגיעו בתי
- 6 משפט אחרים במקרים של תאונות במשיכת חבל, במסגרות חברתיות (לא מקצועניות).
- 7
- 8 בפרשה אחת שנדונה בבית משפט השלום באילת [ת"א (אילת) 1399/05 **ביטון נ' רשת**
- 9 **מלונות פרדייז בע"מ**, (ט.פ.) (2009), מפי השופט עדן], נדחתה התביעה שכן בית המשפט
- 10 מצא לנכון שאירוע הנזק התרחש מנפילה המהווה סיכון סביר בסוג ספורט זה.
- 11
- 12 לעומת זאת, בפרשה שנדונה בבית משפט השלום בתל-אביב [ת"א (תל-אביב) 20767/07
- 13 **שקלרק נ' ישמירני**, (ט.פ.) (2009), מפי השופט בשן], נתקבלה התביעה מאחר שהוכח כי חבל
- 14 המשיכה הורכב מכמה דלגיות שנקשרו זו לזו, כאשר במהלך המשיכה השתחררה אחת
- 15 הדלגיות ופגעה בעינה של משתתפת בתחרות.
- 16
- 17 34. נכון הוא שקיים סיכון אינהרנטי בתחרויות ספורט, ונכון אף שחיי היום יום רצופים
- 18 סיכונים ולא כל אירוע נזק מקים אחריות [נ"א 145/80 **ועקנין נ' המועצה המקומית בית**
- 19 **שמש**, פ"ד (1) 113, 126 (1982)].
- 20 אלא שבענייננו המצב שונה.
- 21 התחרות במשיכת החבל בין קבוצת המורות לקבוצת המורים לא הייתה אירוע ספונטאני,
- 22 אלא אירוע מתוכנן. גם אופי התחרות מחייב חלוקה לשתי קבוצות, עמידה בסדר מסוים על
- 23 יד החבל, הרמת החבל ואחיזתו. רק לאחר מכן ניתן האות והחבל נמתח ונמשך. נסיבות
- 24 אלה שוללות את אופייה הספונטאני של התחרות במסגרתה ארעה התאונה.
- 25
- 26 35. משקבעתי שמר נסיראת התרשל בבחירת החבל בו נעשה שימוש בתחרות וכן כי התרשל
- 27 באופן בו פיקח על תחרות משיכת החבל, ממילא קמה אחריות גם למשרד החינוך - מעסיקו.
- 28 אחריות זו הינה אחריות ישירה - מחמת היעדר הנחיות קונקרטיות לכללי בטיחות למשיכת
- 29 חבל שלא הופצו לבית הספר. אחריות משרד החינוך הינה אף אחריות שילוחית להתרשלות
- 30 עובדיו: המורה לספורט וצוות ההנהלה שאישר את תוכנית הספורט ולא ווידאו שימוש
- 31 באמצעים בטיחותיים.
- 32
- 33 36. מרמנת, אמנם, לא הייתה מעורבת בארגון יום הספורט ואף לא הייתה לה שליטה על תכניו.
- 34 אולם, אין היא פטורה מאחריות בנסיבות המקרה דין. הוכח כי התובע פעל בבית הספר
- 35 כמדריך צילום והיווה חלק מסגל המורים [ראו עדות התובע בעמ' 36-38 לפר']. הוכח אף

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 2121-07 דרבאס נ' מרמנת ארגון וניהול פרויקטים בע"מ ואח'

- 1 שמרמנת הכירה במעורבותו של התובע, כמדריך מטעמה, בסגל בית הספר ובפעילויותיו. גב'
2 טנא, מנהלת פרויקט תוכנית קרב במרמנת מסרה בעדותה:
3
4 "הוא משתלב בבית הספר והוא הופך להיות חלק מהצוות"
5
6 [פרי עמ' 58 ש' 1-3]
7
8 העדה אף אישרה כי כוונת מרמנת היא שהמדריך מטעמה יהפוך לחלק מהצוות החינוכי
9 בבית הספר ואין איסור חוזי על המדריך לקחת חלק בפעילות בית הספר. עדותה חוזקה
10 בעדות גב' דקל, המפקחת על התובע בתחום המקצועי [פרי עמ' 55 ש' 13-18].
11 מכל אלה נלמד, שלמרמנת קיים אינטרס ברור שהמדריך מטעמה ישתלב במסגרת בית
12 הספר ובפעילויותיו ויהיה חלק מסגל המורים שבו.
13
14 מרמנת טענה כי לא ידעה כלל על קיומו של יום הספורט והשתתפותו של התובע בו, וכי
15 התובע לא קיבל את אישור ממוניו להשתתפות כאמור.
16 אין בידי לקבל טענה זו.
17 התובע העיד שהמפקחת עליו מטעם מרמנת, גב' דורית גולדשטיין, ידעה על יום הספורט
18 ואישרה השתתפותו בו במסגרת חוג הצילום [פרי עמ' 36 ש' 1-4].
19 לעומת זאת, העדות מטעם מרמנת לא ידעו לספק תשובה ברורה בעניין זה, ואף לא ידעו
20 למסור תשובה ברורה בעניין קיומן של הנחיות והוראות למדריכים לדווח על השתתפות
21 בפעילויות מיוחדות בבית הספר: גב' דקל לא ידעה האם קיימות הנחיות וגב' טנא אישרה
22 קיומן של הנחיות, אך אלה לא צורפו לתצהירה, וממילא לא ידעה לומר האם קיימים בהם
23 איסורים על השתתפות בפעילות חריגה במסגרת בית הספר, ואם מונחים המדריכים מראש
24 על הצורך ביידוע מרמנת על נטילת חלק בפעילויות בית הספר וקבלת אישור.
25
26 נוכח כל אלה, מנועה מרמנת מלטעון שלא ידעה על השתתפות התובע ביום הספורט, וכי
27 התובע בחר ליטול חלק בפעילות מיוזמתו האישית ובניגוד להנחיותיה.
28
29 על כן, אני קובע שהיה על מרמנת - כמעסיקת התובע - לצפות כי בנטילת חלק בפעילויות
30 מיוחדות של בית הספר יהיה חשוף המדריך לסיכונים, ועל כן שומה היה עליה לנקוט
31 באמצעים סבירים למניעת הסיכון: לוודא מה הפעילות המתוכננת ולוודא שכללי הבטיחות
32 לגבי אותה פעילות מתקיימים.
33 במקרה דנן, הוכח שמרמנת לא נקטה באמצעים כאלה: מרמנת לא נתנה הנחיות ברורות
34 למדריכה, ולא פעלה לבדיקת אמצעי בטיחות בפעילויות אלה. דומה כי מרמנת בחרה

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 2121-07 דרבאס נ' מרמנת ארגון וניהול פרויקטים בע"מ ואח'

1 להקל על עצמה ולסמוך על בית הספר. אולם, כמעבדתו הישירה של התובע אין היא
2 ממלאת את חובת הזהירות כלפי מדריכה בנהיגתה כך.
3
4 37. בהתחשב בכך שיום הספורט תוכנן על ידי עובדי בית הספר ובהתחשב בכך שהם אלה שגרמו
5 את האירוע יוצר הסיכון ובידיהם היה למנוע את קרות הנזק בעלות נמוכה ובמאמץ לא רב,
6 ובהתחשב באחריותה של מרמנת לפעילות מדריכה בבית הספר, אני מוצא לנכון לייחס
7 למשרד החינוך אחריות בשיעור של 80% ולמרמנת בשיעור של 20%.

הקשר הסיבתי בין ההתרשלות לנזק:

10
11 38. כפי שקבעתי, מר נסיראת לקה בכך שאפשר שימוש בחבל מסוכן ובלתי בטיחותי בתחרות
12 משיכת החבל. למחדל זה אחראי לא רק מר נסיראת אלא גם גורמי ההנהלה בבתי הספר
13 שאישרו את השימוש בחבל זה. יתר על כן, כפי שקבעתי, מר נסיראת לא נתן תדריך בטיחות
14 מסודר לסגל בית הספר בטרם החלה תחרות משיכת החבל וממילא לא פיקח כיאות על
15 האופן בו המתחרים אווזים בחבל בטרם נתן את האות למשיכה. כשלים אלה הם שגרמו
16 לתוצאה המזיקה.

17
18 39. לוי פקח מר נסיראת על העמדת צוות בית הספר בטרם ניתן האות ואם היה ער לסכנה שיש
19 בכריכת החבל על ידי אחד המתחרים, בוודאי היה מונע את תחילת התחרות ומעיר לתובע
20 על כריכת החבל סביב אצבעות ידיו. די היה בכך בכדי למנוע את התאונה.
21 אם היה צוות בית הספר ומר נסיראת בפרט, דואגים לעשות שימוש בחבל בטיחותי, עבה,
22 שאינו מאפשר ליפוף סביב האצבעות היה בכך למנוע את התאונה.

23
24 40. היעדר הפיקוח מצד המורה לספורט לצד השימוש בחבל בלתי בטיחותי הם שאפשרו את
25 התרחשות התאונה דנן [ע"א 715/79 דניאלי נ' אורט ישראל, פ"ד לה(2) 764 (1981); ע"א
26 8593/05 בית עדה נ' עיריית קריית אונו, (ט.פ.) (2008)]. על כן אני קובע שקיים קשר סיבתי,
27 עובדתי ומשפטי, בין מעשי התרשלות לבין התוצאה המזיקה.

אשם תורם:

28
29
30
31 41. הנתבעות טענו שהאחריות המלאה לקרות התאונה מוטלת על התובע, שכן הוא ביצע פעולה
32 לא סבירה ולא הגיונית בכך שלפף את החבל סביב אצבעות ידיו.
33 בהקשר לטענות אלה יש להביא בחשבון שגורמי בית הספר כשלו בפיקוח על התחרות
34 ובארגון האמצעים: לא ניתן תדריך בטיחות בתחילת התחרות וממילא לא הוסבר לתובע כי
35 אסור לכרוך את החבל סביב ידיו; המורה לספורט אשר פיקח על התחרות לא ווידא

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 2121-07 דרבאס נ' מרמנת ארגון וניהול פרויקטים בע"מ ואח'

1 שהתובע אווזו בחבל כראוי בטרם נתת את האות למשיכה והחשוב מכל – בתחרות נעשה
2 שימוש בחבל מסוכן, שאפשר את כריכתו סביב האצבעות [עדות התובע: פרי עמ' 39 ש' 15-
3 18].

4
5 42. התובע העיד לפניי שידע שעתידו בתחום הציור והאומנות. על כן עשה כל מאמץ לשמור על
6 ידיו:

7
8 "אני עזבתי את המשפחה בגיל צעיר....אם הייתי יודע שביום אחד
9 אני אעשה איזה שהוא מהלך שעלול לסכן אותי או את המשפחה
10 שלי, לא הייתי עושה את זה...אני לא הייתי נכנס לסיטואציה כזו
11 שאני אפגע בעצמי, אתה יודע מה זה לשבור את האצבעות....".

12
13 [פרי עמ' 37 ש' 12-4]

14
15 43. התובע העיד לפניי שרצה להשתתף בתחרות הואיל וראה את המורים נוטלים בה חלק וכן
16 את המנהל וסגנו. יחד עם זאת התובע שב והדגיש כי לא צפה כלל שהפעילות אליה הוא
17 מצטרף כרוכה בסיכון כלשהו:

18
19 "לו הייתי שיש בפעולה זו סכנה לא הייתי עושה זאת בחיים. יש
20 במגרש 400 תלמידים וכל הבלאגן הזה אין מקום לחשוב זה ככה וזה
21 ככה, המצב לא מאפשר את החשיבה הזו."

22
23 [פרי עמ' 39 ש' 22-23]

24
25 44. אינני רואה לנכון לזקוף לחובת התובע את רצונו להצטרף למשיכת החבל, כחלק
26 מהסולידריות שלו עם יתר חברי צוות ההוראה. נסיבות כאלה, אין בהן לכשעצמן להוות
27 אשם תורם:

28
29 "עד שאנו באים לקבוע אשם תורם מצד העובד הנפגע
30 ולכרסם כתוצאה מכך בפיצוי המגיע לו עקב הפגיעה שנפגע
31 בגין אחריותו ורשלנותו של המעביד למענו עבד ובשרותו זה
32 נפגע - עלינו לקחת בחשבון שהעובד עלול בלהט עבודתו גם
33 לטעות, אולם אין לראות בכך בהכרח רשלנות תורמת".

34
35 [ע"א 477/85 בוארון נ' עירית נתניה, פ"ד מב(1) 415, 425 (1988)]

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 2121-07 זרבאס נ' מרמנת ארגון וניהול פרויקטים בע"מ ואח'

1
2 יחד עם זאת, התובע, בניגוד לשאר המתחרים, כרך את החבל סביב אצבעותיו. בכך, לעניות
3 דעתי, ביצע פעולה שיש בה סיכון. לאחר ששקלתי את נסיבות המקרה כמפורט לעיל, ולאחר
4 ששוכנעתי שהתובע לא היה ער לסיכון שנוצר בכריכת החבל סביב אצבעות ידיו שכן לא
5 תודרך בדבר הסכנות של כריכת החבל על ידו בעת התחרות.
6 לאחר שהבאתי בחשבון שמארגני התחרות סיפקו לתובע חבל בלתי בטיחותי ואף כשלו
7 בפיקוח על התחרות, אני רואה לנכון להעמיד את האשם התורם של התובע בשיעור 10%
8 [ראו על דרך ההשוואה: ע"א 4446/06 ולטון נ' המרכז הבהאי העולמי – חיפה, (ט.פ.)
9 [(2007)].

הנוק:

נכות רפואית:

15 46. כתוצאה מהתהדקות החבל סביב ידיו של התובע הוא נפגע ביד ימין וביד שמאל. על פי
16 מכתב שחרור מבית החולים אסף הרופא מתאריך 4.5.05 [סומן כנספח 5 למוצגי התובע],
17 אובחן במיון "כסובל משברים בגלילים הפרוקסימלים של אצבעות 2-5 בכף יד ימין וכן
18 משבר בעצם המטרקפלית החמישית משמאל". התובע טופל בקיבוע בגבס.
19
20 47. לאחר שחרור של התובע מבית החולים, פנה התובע אל המרכז הרפואי תל-אביב (איכילוב),
21 בעקבות אבחנת רופא קופ"ח שמצא שה"העמדה לא טובה" [הפניה מיום 9.5.05]. אז בוצע
22 קיבוע ניתוחי ברדוקציה סגורה ובהרדמה כללית וקיבוע ב – K WIRES לשברי
23 מטקרפוסים 2-3 בכף יד ימין [סיכום אישפוז מיום 16.5.05, סומן כנספח 6 למוצגי התובע].
24
25 48. ידו הדומיננטית של התובע היא יד ימין. התובע התלונן שכתוצאה מהתאונה הוא מתקשה
26 בתפיסה ואחיזה של חפצים ביד ימין. כן התלונן התובע על הפרעה תחושתית ועל כאבים
27 ביד, בעיקר בחילופי העונות.
28
29 49. התובע נבדק על ידי מספר מומחים רפואיים בתחום הכירורגיה האורתופדית:
30
31 א. ד"ר דיוד יפה מטעם התובע – קבע בחוות דעתו מתאריך 30.5.06 שלתובע נותרה נכות
32 צמיתה בשיעור 30% לפי סעיף 44(1) לתקנות, בגין קשיון לא נוח של אצבעות 2,3,4 ביד
33 ימין הדומיננטית.
34 קשיון לא נוח מוגדר בתקנות כהעדר אפשרות לתפיסה או פתיחת היד והפרעה לפעולת
35 האצבעות הסמוכות.

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 2121-07 זרבאס נ' מרמנת ארגון וניהול פרויקטים בע"מ ואח'

- 1 מומחה זה אף העריך כי התובע אינו מסוגל לחזור ולבצע את עבודתו כאומן.
- 2 ב. ד"ר משה לוינקופף מטעם מרמנת ומגדל – קבע בחוות דעתו מתאריך 3.8.08 כי בבדיקת
- 3 התובע מצא הגבלה בנעילה הסופית של האגרוף באצבעות 2-3-4 ביד ימין עקב יישור
- 4 יתר של הגליל המקורה באצבעות. את שיעור הנכות הצמיתה של התובע העמיד מומחה
- 5 זה בשיעור כולל (ולא משוקלל) של 17% לפי סעיף 44(3) ו – 44(4) לתקנות בגין קשיון
- 6 נוח של אצבעות 2-3-4 בכף יד ימין, המוגדר בתקנות כקשיון המאפשר תפיסה.
- 7 ג. פרופ' משה סלעי מטעם משרד החינוך – קבע בחוות דעתו מיום 22.6.08 כי חל שיפור
- 8 בטווח התנועות בכף יד ימין של התובע, וכי לא נמצאה כל הגבלה ביד שמאל. על כן,
- 9 קבע מומחה זה כי לתובע נותרה נכות צמיתה בשיעור כולל של 6% בהתאמה לסעיפים
- 10 44(3) ו-44(4) לתקנות בגין קשיון חלקי נוח באצבע 2 ובגין קשיון חלקי נוח באצבעות 3
- 11 ו-4. פרופ' סלעי לא צפה החמרה בעתיד ואף סבר שהנכות אינו יוצרת מגבלה לעבודת
- 12 התובע כאומן.
- 13 ד. פרופ' שלום שטהל מומחה במינוי מטעם בית המשפט – קבע בחוות דעתו מיום 2.4.09
- 14 כי בבדיקתו הקלינית את התובע מצא עיוות מסוים בכיפוף אצבעות שניה-רביעית
- 15 וחולשה בקמיצת האגרוף בכף יד ימין וכן מצא כי טווח התנועות של שורש כף יד
- 16 ואצבעות שמאל מלא. על כן העריך המומחה כי לא נותרה לתובע נכות ביד שמאל,
- 17 ואולם נותרה לתובע נכות צמיתה משוקללת בשיעור 13.4% בגין לפי סעיפים 44(3) ו –
- 18 44(4) לתקנות, זאת בגין הפגיעה באצבעות שניה, שלישית, רביעית ביד ימין.
- 19
- 20 50. לאחר שבחנתי את חוות הדעת אני רואה לנכון להעדיף את חוות דעתו של פרופ' שטהל,
- 21 מעיקרי הטעמים הבאים:
- 22 ראשית, פרופ' שטהל פעל כמומחה מטעם בית המשפט, דבר שמעניק לחוות דעתו משקל
- 23 עודף על פני חוות הדעת האחרות.
- 24 שנית, חוות הדעת שנערכה על ידי פרופ' שטהל היא המאוחרת מכלל חוות הדעת הרפואיות
- 25 שנערכו בעניינו של התובע. ייתכן והיא משקפת שיפור מסוים שחל במצבו של התובע, ביחס
- 26 לממצאים בחוות דעתו של ד"ר לוינקופף.
- 27 שלישית, התרשמתי לטובה מחוות הדעת שנערכה על ידי פרופ' שטהל. חוות דעת זו
- 28 מבוססת על מלוא התייעוד הרפואי שבידי הצדדים וכן על בדיקה קלינית שנערכה לתובע
- 29 בתאריך 24.3.09.
- 30 רביעית, תחום התמחותו של פרופ' שטהל בכירורגיית יד הולם מאוד את הנכות שנגרמה
- 31 לתובע.
- 32 חמישית, הצדדים עצמם הכירו במשקלה המוגבר של חוות דעתו של פרופ' שטהל במובן זה
- 33 שלא ביקשו לזמנו בכדי להיחקר על חוות דעתו.
- 34

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 2121-07 דרבאס נ' מרמנת ארגון וניהול פרויקטים בע"מ ואח'

51. על יסוד טעמים אלה, אני מאמץ את ממצאיו של פרופ' שטהל וקובע לעניין הנכות הרפואית כדלקמן:
- א. יד ימין - לתובע נותר ביד ימין "עיוות מסויים והגבלה בכיפוף אצבעות שניה-רביעית מימין וקמיצת אגרוף מוחלשת מימין. יד שמאל - "קיים טווח תנועות מלא של שורש כף היד והאצבעות בשמאל". היינו, אין נכות צמיתה ביד שמאל.
- ב. נכותו הרפואית הצמיתה ביד ימין, שהתגבשה החל מתאריך 1.2.06 הינה בשיעור משוקלל של 13.4%:
- I. אצבע שניה - 4% הפעלת סעיף 44(3) חלקי לתקנות.
- II. אצבע שלישית - 5% הפעלת סעיף 44(4) במלואו לתקנות.
- III. אצבע רביעית - 5% הפעלת סעיף 44(4) במלואו לתקנות.
- השלכה תפקודית:
52. התובע, בתצהירו, הדגיש את השכלתו האקדמאית בתחום האומנות, כבוגר בהצטיינות של אקדמיית בצלאל. לגרסת התובע, הוא אובחן כאומן מצטיין ומבטיח, בתחום הציור, הפיסול והצילום. התובע הציג בתערוכות שונות בארץ ובחו"ל. התובע עורר השתאות בקרב חובבי האומנות הן לאור יצירתיותו הייחודית והמעניינת והן לנוכח סיפור חייו יוצא הדופן: מי שהחל את דרכו כנער עובד תחזוקה עד אשר התגלה על ידי מורי בצלאל והפך לתלמידים המצטיין. הואיל ונשללה ממנו יכולות להתפרנס כאומן, עקב הפגיעה בידו הדומיננטית, עתר התובע להכרה בנכות תפקודית בשיעור 28%.
53. הנתבעות ביקשו לראות בתובע כמי שעבד, עובד ויעבוד בתחום ההוראה. לטענתן, עובר לתאונה עבד התובע כמורה במרמנת (במסגרת קרן קרב). גם לאחר התאונה המשיך התובע לעבוד כמורה. משכך, לטענתן, לא נגרמה לתובע כל נכות תפקודית בגין התאונה.
54. לצורך הערכת ההשלכה התפקודית של הנכות, יש לקבוע מהו תחום השכלתו והיכן מצויה ליבת פרנסתו ותפקודו. בהקשר זה העיד לפניי פרופ' אברמסון, מי ששימש כראש המחלקה לאומנות בבצלאל החל משנת 1992. פרופ' אברמסון העיד לפניי כיצד הכיר את התובע ששימש כעובד ניקיון ותחזוקה בבצלאל ולאחר שנוכח ביכולות האומנותיות יוצאת הדופן, עודד אותו ללמוד קורסים במעמד של תלמיד שלא מן המניין. לאחר מכן, בשנת 1998, ניגש התובע לבחינות הכניסה לבצלאל. בשנת 2003 סיים התובע את לימודיו בהצטיינות [פר' עמ' 20 ש' 10].

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 2121-07 דרבאס נ' מרמנת ארגון וניהול פרויקטים בע"מ ואח'

- 1
- 2 55. פרופ' אברמסון העיד לפניי אודות יכולותיו הגבוהות של התובע וכן על התעניינות של
- 3 אספנים ביצירותיו. עוד העיד לפניי פרופ' אברמסון שפעילותו של התובע בתחום האומנות
- 4 הצטמצמה מאוד בשנת 2005, לאחר פציעתו. פרופ' אברמסון סיכם את עדותו:
- 5
- 6 **"ההישג הגדול ביותר שלו ובעל הפוטנציאל הגדול ביותר של התובע,**
- 7 **להפוך לאומן מאוד חשוב באומנות הישראלית בתחום הציור. בתחום**
- 8 **זה לצערי הוא הפסיק לעסוק."**
- 9
- 10 [פר' עמ' 22 ש' 18-20]
- 11
- 12 56. עדות חשובה נוספת בהקשר זה הינה של ד"ר זפרן, אשר הכירה את התובע במסגרת לימודיו
- 13 בבצלאל. ד"ר זפרן העידה על עצמה שהינה היסטוריונית של אומנות וכן בעלת התמחות
- 14 בתחום המוזואולוגיה. מתוקף התמחותה ד"ר זפרן משמשת כמנהלת "סדנת אומנים" בתל-
- 15 אביב. לפי עדותה של גבי זפרן, עבודותיו של התובע בתחום הציור הפיסול והצילום נחשבו
- 16 לעבודות איכותיות מאוד. כישורו של התובע והעבודות שהכין הן שגרמו לכך שינתן לו
- 17 סטודיו לצרכי עבודה.
- 18
- 19 57. למרות העדויות הברורות מצד פרופ' אברמסון וד"ר זפרן בדבר יכולתו האומנותית של
- 20 התובע והפוטנציאל הטמון בו, הרי שעדים אלה לא הצביעו על יצירות אומנות שהכין התובע
- 21 ונמכרו במחירים קונקרטיים. גם רעייתו של התובע, העידה לפניי שהתובע מכר יצירות
- 22 אומנות שלו, אך לא ידעה לציין סכומים בהם הן נמכרו לאספנים.
- 23
- 24 58. בחקירתו הנגדית הדגיש התובע כי כיום, עקב נכותו, הוא אינו עוסק יותר בפיסול וציור
- 25 ו"בקושי מחזיק מצלמה" [פר' עמ' 41 ש' 24-25]. התובע הדגיש בעדותו שבעת התאונה הוא
- 26 נחשב לאומן צעיר. למרות זאת, עד לתאונה הוא היה אומן פורה ביותר ומכר כ- 10 יצירות
- 27 אומנות, משנת 2002. גם בידי התובע לא היו אסמכתאות כלשהן למכירות אלה. לגרסתו,
- 28 הדבר נבע מכך שהיה אומן צעיר ובכסף שקיבל רכש חומרי עבודה והשתמש לצרכי מחייה
- 29 בסיסיים.
- 30
- 31 59. מהעדויות שהובאו לפניי מתגלה סיפור מרשים אודות דרך חייו של התובע שבחר באומנות
- 32 כמקצוע לחיים. התובע, מי שהיה תושב מזרח ירושלים, החל את דרכו בעבודות תחזוקה
- 33 וניקיון באקדמיית בצלאל, התגלה על ידי סגל ההוראה והשתלב בלימודים האקדמיים שם.
- 34 כנגד כל הסיכויים, סיים התובע, בעל סיפור חיים מורכב, את לימודי האומנות בהצטיינות,
- 35 זאת בשנת 2003.

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 2121-07 דרבאס נ' מרמנת ארגון וניהול פרויקטים בע"מ ואח'

- 1
2 60. התרשמתי לחיוב מעדותם של פרופ' אברמסון וד"ר זפרן. מדובר בעדים בעלי השכלה של
3 ממש בתחום האומנות. התרשמתי שהתובע לא הפריז בפוטנציאל שהיה טמון בו כאומן.
4 במובן זה, בשנת 2003 השמיים האירו לתובע ודרכו כאומן פלשתיני-ערבי-ישראלי נראתה
5 מובטחת.
6
7 61. לצד יכולותיו של התובע בתחום האומנות, עבד התובע כמדריך אומנות וצילום במסגרת
8 תוכנית קרן קרב, שהופעלה על ידי מרמנת (וקודם לכן הופעלה על ידי חברת טלדור). לפי
9 עדותה של גבי דקל, התובע שימש עד לתאונה כמדריך בתוכנית המקצועית "צלם צעיר" [פר'
10 עמ' 52 ש' 28]. גם על פי התיאור בתצהירי העדות מצד מרמנת נרשם שהתובע עבד כמדריך
11 בתחום "אומנות ותקשורת".
12
13 62. לאחר התאונה שב התובע לעבודתו כמדריך צילום מטעם מרמנת בחודש 1/06. בעדותו טען
14 שהיקף עבודתו לאחר התאונה היה מצומצם ובהתאם חלה ירידה בהכנסותיו.
15
16 לא ניתן לקבל טענה זו.
17
18 התובע לא הציג עדויות בעניין זה, ולמעשה לא הוכיח שהיקף העבודה שאושרה לו במרמנת,
19 לאחר התאונה, צומצמה בהשוואה להיקף עבודתו קודם לכן, וכי זו קשורה בנכותו דווקא
20 ולא בצרכי הפרויקט בבית הספר בו עבד.
21 בעדותו לפניי, מסר התובע שלאחר שפוטר ממרמנת, החל לעבוד בבתי ספר ברמלה ובלוד,
22 במשרות חלקיות, אך ניתנה לו הודעה על הפסקת עבודתו עקב העדר קביעות [פר' עמ' 50 ש'
23 7-9]. התובע ציין בתצהירו שביקש להשתקם במסגרת "הסבת הוראה", אולם עקב קשייו
24 הכלכליים הדבר לא צלח. לאחרונה שב ועשה ניסיון נוסף במסגרת "בית ברל", ועל פי עדותו
25 נמצא הוא לקראת השלמת חובותיו לקבלת תעודת הוראה ממכללת בית ברל, ובכוונתו
26 להתמקד בהוראה בתחום האומנות [פ' עמ' 51 ש' 18-26].
27
28 63. תמונת השכלתו ועיסוקו של התובע מלמדת שהתובע הוא אומן בהשכלתו בעל פוטנציאל
29 אומנותי רב. עד קרות התאונה, עסק התובע ביצירת אומנות (בעיקר בתחום הציור והפיסול)
30 וכן עסק בהוראה בתחום האומנות והצילום. החל ממועד התאונה ניתן להבחין במגמת
31 צמצום והתכנסות של התובע אל תחום ההוראה. בהקשר זה אציין שהפרסים והמלגות
32 הוענקו לתובע על בסיס הישגיו בתחום היצירה באומנות בתקופה שלפני התאונה, גם אם
33 התקבולים שולמו בפועל לאחר קרות התאונה.
34

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 2121-07 זרבאס נ' מרמנת ארגון וניהול פרויקטים בע"מ ואח'

- בנסיבות אלה, ועל יסוד העדויות והראיות אותן סקרתי לעיל, אני קובע שתחום פעילותו הדומיננטית של התובע היה ביצירת אומנות וכי עובדת עיסוקו - לצד האומנות והיצירה - כמדריך ומורה לאומנות אינה גורעת מתחום פעילותו הדומיננטית כאומן, בה טמון עיקר פוטנציאל ההשתכרות של התובע.
- שוכנעתי שנכותו של התובע בידו הימנית, היד הדומיננטית, פגעה בכושרו להמשיך ולהתפתח בתחום היצירה, והיא זו שהביאה להחלטת התובע להשעין את מטה לחמו על תחום ההוראה, ולבצע הסבה אקדמית לתחום זה.
- בכך שבשנים שלפני קרות התאונה טרם מיצה התובע את הפוטנציאל שטמון בו, כאומן יוצר, אין כדי להביא למסקנה השגויה כאילו לא נגרמה לתובע פגיעה תפקודית כלל. יש לציין שגם במסגרת לימודי ההסבה להוראה, ביקש התובע להתמקד בתחום האומנות. משכך ברי שהנכות הרפואית היא בעלת השלכות של ממש על התפקוד במכלול הנסיבות.
64. על פי הבדיקה הקלינית שנערכה לתובע נמצא שקיים עיוות והגבלה בכיפוף שלוש מאצבעות יד ימין וקמיצת האגרוף מוחלשת. בכך יש כדי לפגוע באופן מהותי ביכולת היצירה של התובע באמצעות יד ימין. עיקר יכולתו של התובע, בתחום האומנות, מבוססת על פעילות יצירה. יצירה זו באה לידי מימוש בהפעלת היד הדומיננטית. בנסיבות אלה אני קובע שלנכותו של התובע בכף יד ימין ישנה השפעה שלילית על כושר תפקודו ביצירת דברי אומנות. יתר על כן, יש לנכות אף השפעה שלילית גם לגבי העיסוק בהוראת אומנות, שכרוך בהחזקת חפצים כמצלמה, בנשיאתם, בעריכת סקיצות, בהחזקת מברשות צבע והדגמות שנדרשות לצרכי הדרכה ולימוד אומנות.
65. הואיל ושוכנעתי שנכותו הרפואית של התובע הביאה לפגיעה ממשית ביכולתו ליצור כאומן, אך גם בהתחשב בכך שצפוי כי התובע ימשיך ויתפרנס בתחום ההוראה, שוכנעתי כי ההשלכה התפקודית עולה בשיעורה על הנכות הרפואית ומצאתי להעריכה בגבולות 20%.
- הפסדי שכר לעבר - עד תום תקופת אי הכושר:
66. התובע טען כי את הפסדי שכרו לעבר יש לחשב על בסיס הכנסתו הממוצעת עובר לתאונה העומדת בסך 10,000 ₪ לחודש. הכנסה זו כוללת הכנסה מעבודתו כמדריך אומנות במרמנת בסך של 4,128 ₪. ממצא זה נתמך בתעודה על פי תקנות מס הכנסה לעניין הכנסתו לשנת 2005 [נספח 11 לת/8], שהונפקה על ידי מרמנת ועל פיה שכרו של התובע בגין שישה חודשי עבודה לשנת 2005 עמד על סך של 24,773 ₪. עוד טען התובע שהכנסתו לעבר כללה גם מלגה חודשית ממשדד החינוך אותה זכה לקבל, לאור כישוריו כאמן, בסך חודשי של 4,000 ₪ בשנים 2004 עד 2008. בנוסף טען להכנסה מעבודתו בליווי גלריה בסך 1,760 ₪ לחודש.

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 2121-07 דרבאס נ' מרמנת ארגון וניהול פרויקטים בע"מ ואח'

- 1 הנתבעות טענו שאין בסיס ראייתי לגובה השכר לו טוען התובע, כי הכנסותיו הנטענות הינן
2 מאוחרות למועד התאונה, ובסיס שכרו לחישוב הפסדיו בתקופת אי הכושר הוא בסך של
3 5,593 ₪ על פי השכר הרבע השנתי שקבע המל"ל.
4
- 5 על פי מוצג נ/3 : דו"ח רציפות דיווח למל"ל (להלן: "דו"ח המל"ל"), השתכר התובע בשנת
6 2004 בין החודשים ינואר עד יוני סך 40,876 ₪. בתקופה זו הועסק כמדריך צילום בקרן
7 קרב וזאת באמצעות טלדור. חישוב חודשי של הכנסתו מלמד כי שכרו עמד על סך 6,812 ₪.
8 על פי תלושי שכר שצורפו לתחשיבי הנזק של הצדדים, ושלא היו במחלוקת, התובע השתכר
9 סך 5,746 ₪ בחודש ינואר 2005 וסך 6,722 ₪ בחודש פברואר 2005. לא הוגשו תלושי שכר
10 לחודשים מאוחרים יותר. יחד עם זאת, בהתאם לשכרו הרבע שנתי לשנת 2005, כפי שדווח
11 למוסד לביטוח הלאומי, השתכר התובע סך 16,779 ₪ לרבעון, היינו סך 5,593 ₪ לחודש.
12
- 13 בתצהירו טען התובע להכנסות ממלגה חודשית מטעם משרד החינוך בסך כ- 4,000 ₪ וכן
14 מתמיכה כספית שהוענקה לו במסגרת עמותת אומנות לעם בסך 1,760 ₪. לחיזוק גרסתו
15 הפנה התובע לנספחים 12 – 14 לתצהירו. העולה מנספחים 12 ו-13 הוא שהמלגה מצד
16 משרד החינוך הוענקה לתובע בשנת 2006, היינו לאחר התאונה, ואילו ההכנסה מצד עמותת
17 אומנות לעם עמדה על סך 25,000 ש"ח אשר שולמו החל מנובמבר 2005 ועד נובמבר 2006.
18
- 19 בנסיבות אלה, אינני יכול לקבל את עתירתו העקרונית של התובע להכיר בהכנסות
20 ממקורות אלה כמרכיבות את הכנסתו עובר לתאונה. נהפוך הוא, התרשמתי שלתובע היה
21 בסיס שכר קבוע בגין משרת ההדרכה/הוראה. בנוסף לכך, זכה התובע בפרסים ובמלגות
22 בסכומים משתנים שלא על בסיס קבוע.
23 על יסוד כל האמור, לצורך עריכת התחשיב שלפניי, אני מוצא לנכון לקבוע כי שכרו החודשי
24 של התובע בגין עבודתו כמדריך צילום ואומנות, עובר לתאונה, הינו סך 5,600 ₪ (מעוגל
25 כלפי מעלה).
26
- 27 מתוך הסכם העסקת התובע על ידי מרמנת, אשר צורף לתיק מוצגיה, נלמד כי עבודתו של
28 התובע כמדריך אומנות בבתי ספר הסתיימה, בתאריך 30/6/05, קודם לחודשים יולי -
29 אוגוסט בהם לא מתקיימים לימודים בבתי ספר, ולמעשה לא הוכח כי התובע היה זכאי
30 לשכר מעבודה בתקופה זו.
31 התובע שב לעבודתו כמדריך במרמנת בחודש 1/06, לאחר שמונה חודשים, כאשר בעבור
32 התקופה ממועד התאונה עד ליום 2/8/05 קיבל דמי פגיעה, ובעבור התקופה מחודש 8/05 עד
33 12/05 קיבל דמי אבטלה מהמל"ל.
34
- 35 מומחה בית המשפט העריך את נכויותיו הזמניות של התובע כדלקמן :

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 2121-07 דרבאס נ' מרמנת ארגון וניהול פרויקטים בע"מ ואח'

- 1 100% לתאריכים 31.5.05-4.5.05.
- 2 30% לתאריכים 31.10.05-1.9.05 (צ"ל 1.6.05 עד 31.10.05 - 5 חוד')
3 20% לתאריכים 31.1.06-1.1.05 (צ"ל 1.11.05 עד 31.1.06 - 3 חוד')
4
- 5 מועדי התקופות אינן מקיימות רצף זמנים. לא מצאתי סיבה לכך ואך בהשוואה לתקופות
6 הנכונות הזמניות שקבע המל"ל ושוכנעתי כי נפלה טעות בציונם.
7
- 8 72. בסיכומי טוען התובע כי יש לחשב את הפסדי שכרו בתקופת אי הכושר, באופן מדורג, לפי
9 שיעורי אי כושר, כאשר בעבור שלושת החודשים מאי עד אוגוסט 2005 יש לפצותו לפי הפסד
10 שכר מלא.
11 מנגד, טענו הנתבעות שבסיס החישוב של התובע שגוי, וכי אינו זכאי לפיצוי אלא לפי שיעורי
12 אי הכושר שקבע מומחה בית המשפט, למעט בעבור חודשים יוני עד אוגוסט 2005, ובניכוי
13 דמי אבטלה שקיבל התובע כמפורט במוצג 1/1.
14
- 15 73. כפי שקבעתי לעיל שכרו של התובע מעבודתו כמדריך אומנות עד לתאונה עמד על ממוצע
16 חודשי בסך 5,600 ₪. התובע לא הוכיח הכנסות נוספות ממכירת יצירותיו, ומשעסקין בנוק
17 מיוחד הטעון ראיות ממשיות, אין אני מקבל את גובה השכר לחישוב לו טוען התובע.
18
- 19 74. מהנתונים הקיימים עולה כי התובע זכאי להפסד שכר בעבור חודשים מאי ויוני 2005, אשר
20 עבודתו בהם נפגעה עקב התאונה, בגובה שיעור נכותו הזמנית. בעבור חודשים יולי עד
21 אוגוסט 2005 אין התובע זכאי לפיצוי באשר הוכח כי ממילא לא היה עובד בהם. בעבור
22 חודשים ספטמבר 2005 עד ינואר 2006 זכאי התובע לפיצוי בגובה שיעור נכותו הזמנית.
23
- 24 75. לפיכך, התובע זכאי להפסדי שכר לעבר בסכומים הבאים, שיחושב לפי גובה שכרו המוכח
25 עובר לתאונה:
26
- 27 א. בגין חודש מאי 2005 אי כושר מלא: 5,600 ₪.
- 28 ב. בגין חודש יוני 2005 אי כושר חלקי (30%) : $(30\% * 5,600) = 1,680$ ₪.
- 29 ג. בגין חודשים ספטמבר עד אוקטובר 2005 אי כושר חלקי (30%) : $(30\% * 5,600) * 2 = 3,360$ ₪.
30
- 31 ד. בגין חודשים נובמבר עד דצמבר 2005 אי כושר חלקי (20%) : $(20\% * 5,600) * 2 = 2,240$ ₪.
- 32 ה. בגין חודש ינואר 2006 אי כושר חלקי (20%) : $(20\% * 5,600) = 1,120$ ₪.
- 33 אעיר, כי התובע טען בתצהירו כי שב לעבודתו בחודש 1/06 באופן חלקי, וטענתו זו לא
34 נסתרה בחקירתו או בראיה אחרת. על כן, ראיתי לנכון לחשב הפסד שכרו בחודש זה בגובה
35 שיעור נכותו הזמנית.

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 2121-07 זרבאס נ' מרמנת ארגון וניהול פרויקטים בע"מ ואח'

- 1
2 סכומים אלה, בסך 14,000 ₪ בצירוף הפרשי הצמדה וריבית ממחצית התקופה [3/9/05],
3 מעמידים לתובע פיצוי בסך 19,685 ₪.
4
5 76. הנתבעות לא הביאו ראיות להוכיח כי דמי האבטלה שקיבל התובע קשורים לאי כושרו
6 כתוצאה מהתאונה דווקא, אולם יש להניח כי תגמולי מל"ל אלה שולמו לתובע עקב הפגיעה
7 באשר שולמו בתקופה בה היה מצוי התובע באי כושר.
8 יחד עם זאת, משלא נפסק הפסד שכר מלא, אין לנכות מסכום הפיצוי דמי אבטלה ששולמו
9 לתובע בעבור חלק מתקופה זו.
10
11 הפסד שכר לעבר מתום תקופת אי הכושר ועד למועד פסק הדין:
12
13 77. התובע טוען כי ממועד חזרתו לעבודה בחודש 1/06 ועד להיום נגרמו לו הפסדי שכר בשיעור
14 של 28% (כפי נכותו התפקודית הנטענת), מתוך שכר של 10,000 ₪. הנתבעות מתנגדות
15 בטענה כי לא הוכח הפסד שכר בתקופה זו, וכי חומר הראיות דווקא מלמד כי שכרו של
16 התובע לאחר התאונה הושבת.
17
18 78. בחודש 6/08 הודע לתובע ע"י מעסיקתו, מרמנת, שבהתאם להסכם העסקתו אין הוא זכאי
19 לשכר בעבור חודשים 8/7/08 ועד לחודש 31/8/08 בהם ישהה בחופשה ללא תשלום וכי
20 העסקתו בשנה לאחר מכן תלויה בהסכמת המעסיקה ובהסכמתו. עוד נמסר לתובע, שאם
21 לא תודיע לו מרמנת על המשך העסקתו הוא יפטר מעבודתו בתאריך 31/8/08.
22 מדו"ח המל"ל, עולה כי שכרו בחודשיים שקדמו לתאונה היה נמוך משכרו בשנה הקודמת
23 ללא קשר למצבו בעקבות התאונה. עדותו של התובע בעניין זה נמצאה מגמתית, עת השיב
24 כי אינו יודע האם מרמנת העסיקה אותו לאחר התאונה ללא קשר לנכותו [פ' עמ' 43 ש' 27-
25 28], ועת אישר, בהמשך עדותו, כי שכרו לאחר התאונה עלה ולא נגרע כושר תפקודו כמדריך
26 - מורה, להבדיל מתפקודו כאומן יוצר [פ' עמ' 44 ש' 32-30; פ' עמ' 45 ש' 16-1].
27
28 אינני סבור שניתן לקבוע שהחלטת מרמנת שלא לשלם ולחעסיק את התובע קשורה דווקא
29 במצבו התפקודי של התובע עקב התאונה: הקשר בין הפסקת העבודה במרמנת לבין הנכות
30 אינו מוצא ביטוי בהודעת מרמנת לתובע [נספח 15 לת/8], התובע לא הביא ראיות מטעמו
31 בהקשר זה ואף נמנע מלחקור את העדות מטעם מרמנת בעניין זה. גם בעדותו לפניי לא חזר
32 התובע על טענתו כי הפסקת עבודתו במרמנת קשורה לנכותו [פ' עמ' 44 ש' 2-1].
33
34 79. בתצהירו טען התובע שלאחר פיטוריו ממרמנת נותר מובטל, ללא הכנסה וללא זכויות לדמי
35 אבטלה מהמל"ל. כן טען שהכנסתו במועד תצהירו [5/09] עמדה על סך 1,760 ₪ בלבד

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 07-2121 דרבאס נ' מרמנת ארגון וניהול פרויקטים בע"מ ואח'

1 מעבודתו היחידה ב"אומנות לעם". בעדותו מסר שהתקבל לעבודה זו, בתפקיד של ליווי
2 גלריה, לאחר התאונה, ועבד בה במהלך שנתיים. עבודתו זו הופסקה בתום החוזה ועקב
3 קושי כלכלי של הגורם המעסיק [פר' עמ' 49 ש' 16-21].

4
5 80. התובע המשיך, כאמור, לעבוד במרמנת לאחר התאונה מחודש 1/06 ועד חודש 6/08, אז
6 פוטר, ללא קשר למצבו בעקבות התאונה.
7 מדו"ח המל"ל עולה כי שכרו בשנת 2006 עמד על סך ממוצע של 5,500 ₪, בשנת 2007 עמד
8 על סך ממוצע של 5,120 ₪, וכי בחודשים ינואר עד ספטמבר 2009 רשום התובע כתלמיד
9 במכללת סמינר הקיבוצים ולא נרשמה בתקופה זו הכנסה.

10
11 למעשה, וכפי הנדרש כשעסקין בנזק מיוחד לעבר - לא הוכחה ירידה בשכרו של התובע
12 בתקופה הרלבנטית לראש נזק זה, בהשוואה לכושר השתכרותו קודם לתאונה, הקשורה
13 לנכותו כתוצאה מהתאונה. על כן, אני דוחה את עתירתו של התובע לפיצוי בגין ראש נזק זה.

הפסד השתכרות לעתיד:

14
15
16 81. התובע טוען כי לולא התאונה צפוי היה שכרו במשרת הוראה להגיע לסך של 12,000 ₪
17 לחודש וכי יש לחשב הפסדיו, באופן אריתמטי אקטוארי, לפי שיעור נכותו התפקודית עד
18 הגיעו לגיל 70. כן טוען התובע לפיצוי גלובלי אובדן יכולתו ליצור כאומן ולזכות בפרסים
19 ובמלגות.

20
21 הנתבעות מתנגדות וטוענות כי לא הונחה תשתית ראיתית לקביעת הפוטנציאל הנטען
22 ולבסיסי החישוב לו טוען התובע, וכי אין לראות בתובע כאומן שעיקר הכנסתו מאומנותו
23 אלא כמי שבחר במסלול ההוראה ובתחום זה לא נגרעה רמת השתכרותו.

24
25 82. שוכנעתי שכתוצאה מפציעתו של התובע בידו הימנית נשללה ממנו יכולתו לעסוק בתחום
26 הציור והפיסול. על פי העדויות שהובאו לפניי נוכחתי שלתובע היה פוטנציאל להיות אומן
27 פורץ דרך בתחום. התובע סיים את לימודיו באקדמיית בצלאל בהצטיינות. בסמוך לתום
28 לימודיו זכה התובע במלגות ובחסות של סדנת אמנים. מומחים בתחום האומנות ראו
29 בתובע כבעל כשרון ייחודי.

30 יחד עם זאת, לא הוצגו לפניי אסמכתאות שיכולות לבסס את יכולת ההשתכרות של התובע
31 בגין מכירת דברי אומנות שיצר. אני מקבל, אמנם, את גרסתו העקרונית של התובע
32 שיצירותיו זכו לביקוש, אולם אין בידי כלים להעריך באופן קונקרטי את בסיס ההשתכרות
33 וההכנסה בגין מכירות אלה.

34

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 2121-07 דרבאס נ' מרמנת ארגון וניהול פרויקטים בע"מ ואח'

83. לצד עבודתו כאומן, קודם לתאונה, עסק התובע בהדרכה וראה עצמו עוסק אף בתחום זה בעתיד ללא קשר לתאונה. יחד עם זאת, התרשמתי שבעקבות הפגיעה בתאונה הוסט מסלולו המקצועי של התובע כאומן והונח, בעיקרו, על פרנסה מהוראה, בה אף קיימת לנכותו השפעה על כושר תפקודו.
84. התרשמתי שפוטנציאל השתכרותו של התובע גבוה מהשתכרותו עובר לתאונה, והוא כולל הכנסות מיצירה ומהוראה. שיעורן של הכנסות אלה לא הובררו דיין, אף משום כי בתחום ההוראה, להבדיל מהדרכה, התובע, מצוי בשלבי הכשרה, אך טרם החל את דרכו המקצועית.
85. בנסיבות אלה, דומה התובע לניזוק אשר עתידו התעסוקתי לוט בערפל, וראוי לאמוד את נזקיו על פי השכר הממוצע במשק [ראו: ע"א 10990/05 פינץ נ' הראל חברה לביטוח בע"מ, פ"ד סא(1) 325 (2006)].
86. על כן, הפיצוי בגין הפסדי השכר לעתיד יחושב, על פי בסיס שכר הממוצע במשק, אשר משקף, את פוטנציאל השתכרותו של התובע כאומן יוצר עצמאי וכמורה לאומנות לולא נכותו עקב התאונה. בקביעתי זו התחשבתי בהיעדר יכולת לכמת את הפסדי ההשתכרות בגין מכירת יצירות האומנות ובאופיין הייחודי של המלגות שהוענקו לתובע.
87. אני סבור שחישוב המתבסס על גיל הפרישה המקובל במשרת שכיר הוא החישוב הראוי במקרה זה, הן בהתחשב בהכשרת התובע כמורה, והן בהתחשב בהיות התובע אומן אשר פוטנציאל הכנסתו מיצירה עצמאית, אמנם, נפגעה, אך בנסיבות בהן לא הונחה תשתית קונקרטית להכנסות קבועות מעבודה זו.
88. על יסוד העקרונות שהנחתי לעיל, זכאי התובע לפיצוי, בגין אובדן כושר השתכרות לעתיד, בגבולות החישוב האקטוארי (על בסיס שכר ממוצע במשק עד גיל 67), סך 380,000 ₪.
- הוצאות רפואיות לעבר ולעתיד:
89. התובע לא הציג אסמכתאות לעניין הוצאות רפואיות לעבר, לרבות נסיעות לבדיקות וכיו"ב. על פי חוות דעת המומחה אין התובע צפוי לפרוצדורות רפואיות לעתיד. על כן מצאתי להעמיד לזכות התובע פיצוי גלובלי בגין הוצאות רפואיות בסך 2,500 ₪ ליום מתן פסק הדין.

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 2121-07 דרבאס נ' מרמנת ארגון וניהול פרויקטים בע"מ ואח'

עזרת צד ג' לעבר ולעתיד :

1

2

3 90. התובע ורעייתו העידו שבתה של רעייתו מסייעת לתובע במלאכות הבית השונות שהוא
4 אמור לבצע. בכך שבני משפחה מדרגה ראשונה נוטלים על עצמם את תפקידי הניזוק אין
5 כדי לשלול פיצוי בגין עזרת הזולת [ע"א 830/76 סעדה נ' חמדי, פ"ד ל"ג(1) 589 (1979)].
6 בהתחשב בכך שהתובע נפגע בידו הימנית הדומיננטית, ובהתחשב בתקופת אי הכושר
7 וההחלמה מהתאונה, אני רואה לנכון לפסוק לתובע פיצוי על דרך האומדנה בסך 10,000 ₪
8 ליום מתן פסק הדין.

9

10 91. לעניין עזרת צד ג' לעתיד, אינני רואה לנכון לפסוק לתובע פיצוי, בין השאר בהיעדר ראיה
11 כלשהי לגבי נחיצותה והיקפה.

12

13 הוצאות נסיעה לעבר ולעתיד :

14

15 92. התובע לא הציג אסמכתאות להוצאות ניידות. הנכות שנגרמה לתובע לא מונעת ממנו
16 להתנייד בעתיד [ר' עדותו בעמ' 46 לפ']. משכך, ובהתחשב בהיקף הטיפול להם נזקק
17 התובע בעבר, אני מעמיד ראש נזק זה על דרך האומדנה על סך 1,500 ₪ ליום מתן פסק
18 הדין.

19

20 כאב וסבל :

21

22 93. לצורך פסיקת פיצויים בגין כאב וסבל אני בחשבון כי שתי ידיו של התובע נפגעו בתאונה
23 עקב שברים. ביד ימין בוצע בתחילה קיבוע בגבס, אולם עקב כשלון טיפול זה התובע נאלץ
24 לעבוד התערבות ניתוחית. במסגרת זו בוצע קיבוע נוסף תוך שימוש ב - KW. פעילות זו
25 הייתה כרוכה בהוצאתם של ה - KW מאצבעות ידו הימנית של התובע, לאחר כשבועיים.
26 בהתחשב במורכבות הפרוצדורה הרפואית לעיל ובכאב הכרוך בהן, אני מעמיד את הפיצוי
27 לתובע בגין כאב וסבל על סך 50,000 ₪ ליום מתן פסק הדין.

28

29 סיכום וניכויים :

30

31 94. סכום הפיצויים, כפי שנפסק לעיל, מסתכם בסך של 453,685 ₪ (מעוגל), ובהפחתת 10%
32 בגין אשמו התורם של התובע הינו סך 408,317 ₪.

33

34 95. התביעה כנגד בית הספר נווה שלום נדחית, שכן אינו אישיות משפטית.

35

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 2121-07 דרבאס נ' מרמנת ארגון וניהול פרויקטים בע"מ ואח'

96. לא מצאתי ממש ביתר טענות הצדדים והן נידחות.

2

97. סוף דבר - התביעה מתקבלת בחלקה, כדלקמן:

4

א. אני מחייב את הנתבעות 1-2 וכן את הנתבעת 4 לשלם לתובע סך 408,317 ₪ ליום מתן פסק הדין. מסכום זה יש לנכות את סכומי דמי הפגיעה ומענק הנכות ששולמו לתובע מאת המל"ל כמפורט במוצג נ/2, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית ממועד כל תשלום ועד ליום פסק הדין.

תשלום פסק הדין, לאחר הניכויים, יבוצע על ידי הנתבעות לפי שיעור חלקן היחסי באחריות.

11

ב. אני מחייב את הנתבעות 1, 2 ו-4, ביחד ולחוד, לשלם לתובע הוצאות משפט: אגרת בית משפט, שכר העדים כפי שפסקתי, את התשלום ששילם התובע למומחה ד"ר יפה (לפי קבלות) ואת חלקו של התובע בשכר מומחה בית המשפט, עליהם יתווספו הפרשי הצמדה וריבית חוקית ממועד ההוצאה ועד למועד פסק הדין.

16

ג. בהתחשב בהיקף ההליכים ובמורכבותם, יישאו הנתבעות 1, 2 ו-4, ביחד ולחוד, בשכ"ט ב"כ התובע בשיעור 23% מסכום פסק הדין (לאחר ניכויים).

19

ד. ההוצאות ושכר הטרחה ישולמו על ידי הנתבעות לפי שיעור חלקן היחסי באחריות.

21

22

סכום פסק הדין ישולם לא יאוחר מיום 25.12.11.

24

25

26

ניתן היום, כ"ה חשוון תשע"ב, 22 נובמבר 2011, בהעדר הצדדים.

28

29

30

31

32

אורן שוורץ, שופט

מקור
התביעה והתביעה
21
מועד תשע"ב